נח Noach

Genesis 6:9-11:32

- נֹתַ נֹתַ אֵישׁ צַדֵּיק תָּמֵים הָיָה בַּדְרֹתַיו אַת־הָאֵלֹהִים הִתְהַלֵּדְינְתַ: אַלָה תולדת
- This is the line of Noah.—Noah was a righteous man; he was blameless in his age; Noah walked with God.-
- וַיְולֶד נִחְ שִלְשִׁה בָנִים אֲת־חַם וְאֵת־יַכֵּת: 10 Noah begot three sons: Shem, Ham, and Japheth.
- 11 וַתִּשַׂחֶת הָאָרֵץ לִפּנֵי הָאֱלֹהַים וַתִּמַלֵּא הָאָרֵץ חָמַס:
- The earth became corrupt before God; the earth was filled with lawlessness.
- וְהַנֶּה נִשֹּחְתָה כִי־הִשִּחְית כָּל־בָשַר אַת־דַּרִכּוּ עַל־הַאַרֵץ: וַיַרָא אֱלֹהֵים אֱת־הַאַרֵץ
- When God saw how corrupt the earth was, for all flesh had corrupted its ways on earth,
- 13 כִּי־מַלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְנֵיהֱם וְהִנְנֶי מַשֹּחִיתִם אֶת־הָאָרֶץ: וַיֹּאמֵר אֵלהִים לנח קץ כַל־בַשַׁר בַא לפַנִי
  - God said to Noah, "I have decided to put an end to all flesh, for the earth is filled with lawlessness because of them: I am about to destroy them with the earth.
- ַקנִים תַּצְשָה אֶת־הַתַּבֶה וְכְפַרְתָּ אֹתָה מִבְּיִת וּמִחְוּץ בַּכְּפֶר: עשה לך תבת עצי־גפר
- Make yourself an ark of gopher wood; make it an ark with compartments, and cover it inside and out with pitch.
- אַמָּה אָרֶךְ הַתַּבָּה חֲמִשִים אַמָּה רָחְבָּה וּשְׂלשִים אַמָּה קוֹמָתָה: ווֵה אַשֶר תַעשה אתה שלש מאות
  - This is how you shall make it: the length of the ark shall be three hundred cubits, its width fifty cubits, and its height thirty cubits.
  - וּפֶּתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּה תָשִים תַחְתִיֶם שֹנִיֶם וּשְלִשִים תַּצְשַהָ: צָהַר ו תַעַשָּה לַתַבָּה ואַל־אַמָה תַכַלָּנָה מַלמַעלָה
- Make an opening for daylight in the ark, and terminate it within a cubit of the top.*terminate it within a cubit of the top Meaning of Heb. uncertain. Put the entrance to the ark in its side; make it with bottom, second, and third decks.
- ּ אֲשֶׂר־בּוֹ רַוּחַ חַלִּים מִתְּחַת הַשָּׁמֻיִם כִּל אֲשֶׂר־בּוֹ רַוּחַ חַלִּים מִתְחַת הַשָּׁמֻיִם כִּל אֲשֶׂר־בּוֹ וַאַנִי הנִנִי מבִיא אַת־הַמַבְּוּל מַיִם עַל־הָאָבֵץ לְשַׁחָת כָּל־בָשַׂר
- "For My part, I am about to bring the Flood—waters upon the earth—to destroy all flesh under the sky in which there is breath of life; everything on earth shall perish.
- 18 אַתַר וּבָאתָּ אֵל־הַתַבָּה אַתָּה וּבַנֶיךָ ואָשֹתַךְ וּנְשַׂי־בַנֵיךָ אִתְרָ: והקמתי את־בריתי
  - But I will establish My covenant with you, and you shall enter the ark, with your sons, your wife, and your sons' wives.
- שנים מכל תביא אל־התבה להחית אתר זכר ונקבה יהיו: וּמִכַל־הַּחַי מִכַּל־בַּשַּׁר
- And of all that lives, of all flesh, you shall take two of each into the ark to keep alive with you; they shall be male and female.
- מכל רָמֵשׁ הָאַדָמָה למינָהוּ שׁנָיִם מכֵל יָבְאוּ אַלִיךָ להַחַיִות: מהעוף למינהו ומן-הבהמה למינה
  - From birds of every kind, cattle of every kind, every kind of creeping thing on earth, two of each shall come to you to stay alive.
- מכָל־מַאַכָל אַשֶּׁר יָאָכֵל וִאָסַפַּת אַלַיך וִהְיָה לְדָ וּלָהֵם לִאָכַלָה: וִאַתַה קח־לְּךַ
- For your part, take of everything that is eaten and store it away, to serve as food for you and for them."
  - וַיַעשׁ נַחַ כُכُל אֲשֵׂר צוָה אתו אֱלֹהִים כַן עשה:
- Noah did so; just as God commanded him, so he did.

- וְכָל־בֵּיתְךָ אֶלְ־הַתַּבְה כִּי־אֹתְךָ רָאָיתִי צַדִּיק לְפָנָי בַּדְּוֹר הַזֶּה: וַיְאמֶר יְהֹוָה לְנֹח בִא־אַתָּה
- 1 Then הוהי said to Noah, "Go into the ark, with all your household, for you alone have I found righteous before Me in this generation.
- וְאִשְׂתְוֹ וּמִן־הַבְּהֵמָׂה אֲשֶׁר לָא טְהֹרָה הְוֹא שִׁנְיִם אָישׁ וְאִשְׂתְוֹ: מִכְּל וֹ הַבְּהַמָּה הַטְּהוֹרָה תִּקְח־לְךָ שִׁבְעָה שִׁבְעָה אִישׁ
- 2 Of every pure animal you shall take seven pairs, males and their mates, and of every animal that is not pure, two, a male and its mate;
- שִּבְעָה שִּבְעָה זָכָר וּנְקבֶה לְחַיִּוֹת זֶרַע על־פְנֶי כָל־הַאָּרֶץ: גַּם מֵעָוֹף הַשִּׂמַיִם
- 3 of the birds of the sky also, seven pairs, male and female, to keep seed alive upon all the earth.
- לְיְלָה וּמָחִיתִּי אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר עְשִׂיתִי מֵעְל פְּנֶי הְאֲדָמְה: עוד שֹבְעָה אָנֹכִי מַמְטֵיר עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים כִּי לִיָמִים
- 4 For in seven days' time I will make it rain upon the earth, forty days and forty nights, and I will blot out from the earth all existence that I created."
- וַיָּעָשׁ נֶחַ כְּכָל אֲשֶׂר־צִּוָּהוּ יְהֹוָה:
- 5 And Noah did just as הוהי commanded him.
- וְנַתַ בֶּן־שֶשׁ מֵאָוֹת שַׁנְה וְהַמַבִּוּל הָיָה מִיִם עַל־הָאָרֶץ:
- 6 Noah was six hundred years old when the Flood came, waters upon the earth.
- נֿחַ וּבָנִּיו וְאִשְׁתְּוֹ וּנְשִׂי־בָנָיו אָתְוֹ אֶל־הַתַּבֶה מִפְּנֶי מִי הַמַבְּוּל: וַיָּבֹא
- 7 Noah, with his sons, his wife, and his sons' wives, went into the ark because of the waters of the Flood.
- אָשֶׂר אֵינֶנָה טְהֹרֶה וּמֹן־הָעוֹף וְכְל אֲשֶׂר־רֹמְשׁ עַל־הָאָדִמְה: מִן־הַבְּהַמָּה הַטָּהוֹרָה וּמֹן־הַבְּהַמָּה
- 8 Of the pure animals, of the animals that are not pure, of the birds, and of everything that creeps on the ground,
- בָאוּ אֶל־נֶחַ אֶל־הַתֵּבָה זָכָר וּנְקבָה כְּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־נְחַ: שֹנָיִם שַׂנַיִם
- 9 two of each, male and female, came to Noah into the ark, as God had commanded Noah.
- 10 וַיְהִי לְשִׂבְעָת הַיָּמִים וּמֵי הַמַבֿוּל הָיָוּ עַל־הָאָבֶץ:
  - 10 And on the seventh day the waters of the Flood came upon the earth.
- 11 ספרד ואשכנז מַעְיְנוֹתֹ(תְּהָוֹם רַבָּה וַאֲרֻבְּת הַשְּׁמְיִם נִפְתְּחוּ: בְּשִׁבְעְה־עָשָּׂר יִוֹם לַחֲדֶשׁ בַּיִּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוֹ כְּלִ־מַעְיְנֹת*)בספרי בִשׁנַת שַשִּׁ־מַאָוֹת שַנָּה לִחְיֵיִינֹת בַּחֹדֵשׁ הַשַּׁנִי
  - 11 In the six hundredth year of Noah's life, in the second month, on the seventeenth day of the month, on that dayAll the fountains of the great deep burst apart,And the floodgates of the sky broke open.
  - 12 וַיְהָי הַגָּשֶׂם על־הָאֶרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לְיְלָה:
- 12 (The rain fell on the earth forty days and forty nights.)
  - וָיֶפֶת בְּנֵי־נֻת וְאָשֶׁת נֹח וּשְלְשֶׁת נְשִׂי־בָנָיו אִתְּם אֶל־הַתַּבְה: בִּעָצִם הַיָּוֹם הַזֵּה בָּא נֹח וִשִם־וּחָם
    - 13 That same day Noah and Noah's sons, Shem, Ham, and Japheth, went into the ark, with Noah's wife and the three wives of his sons—
- they and all beasts of every kind, all cattle of הָרֹמֶשׁ עַל־הַאָּרֶץ לְמִינֶהוּ וְכָל־הַעָּוֹף לְמִינֶהוּ כָּל צִפְּוֹר כָּל־כָּנְף: במָה וְכָל־הַחְיָה לְמִינָה וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָה וְכָל־הַבְּהֵמֶה לֹמִינָה וְכָל־הַבְּהֵמֶה לֹמִינָה וְכִל־הַבְּהֵמֶה לֹמִינָה וְכִל־הַבְּהֵמֶשׁ every kind, all creatures of every kind that cr
  - 14 they and all beasts of every kind, all cattle of every kind, all creatures of every kind that creep on the earth, and all birds of every kind, every bird, every winged thing.
- ינְים: אֶל־הַתַּבֶה שְׁנָיִם שִׁנָּיִם מִכָּל־הַבָּשֶׂר אֲשֶׂר־בִּוֹ רְוּחַ חַיְים: וַיַבִאוּ
  - 15 They came to Noah into the ark, two each of all flesh in which there was breath of life.

- בערו: מכל־בְּשֵׁר בָּאוּ כָאֲשֵׂר צוָה אתוּ אֱלֹהְים וַיְסגִּר יְהוָה בַּעַרוֹ: Thus they that entered comprised male and והבאים זכר ונקבה
  - female of all flesh, as God had commanded him. And הוהי shut him in.
- וַיָהַי הַמַבַּוּל אַרבַעים
- יוֹם על־הָאָרֶץ וַיִּרְבַּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוֹ אֶת־הַתַּבָּה וַתְּרָם מֵעְל הָאָרֶץ: The Flood continued forty days on the earth, and the waters increased and raised the ark so that it rose above the earth.
- 18 The waters swelled and increased greatly upon וַיגבּרוּ הַמִּים וַיִּרבּוּ מַאָד עַל־הַאָרֵץ וַתַּלַךְ הַתַבָה עַל־פּנֵי הַמִּים: the earth, and the ark drifted upon the waters.
  - על־הָאָרֵץ וַיִּכָסוּ כָּל־הַהָּרִים הַגִּבהים אַשר־תַחַת כָּל־הַשְּמִים: והמים גברו מאד מאד
- When the waters had swelled much more upon the earth, all the highest mountains everywhere under the sky were covered.
- 20 Fifteen cubits higher did the waters swell, as the mountains were covered.
- ובבהמה ובחלה ובכליהשבץ השבץ עליהאבץ וכל האדם: וַיִגוַע כָל־בַשַר ו הָרמֵש עַל־הָאָרֵץ בַעוף
  - And all flesh that stirred on earth perished—birds, cattle, beasts, and all the things that swarmed upon the earth, and all humankind.
- כל אַשֵר נִשִּׁמַת־רוּחַ חַיִּים בַּאַפִּיו מַכֵּל אַשֶר בַחַרָבָה מַתוּ:
  - 22 All in whose nostrils was the merest breath of life, all that was on dry land, died.
- הַשָּׁמַיִם וַיִּמָחוּ מוְ־הָאָרֵץ וַיִּשָּׁאֵר אַרְ־נֶח וַאֲשֶׂר אִתוּ בַּתַבָּה: ּן אַשֵּׂר וּ עַל־פַּנֶי הָאַדָמָה מֵאָדָם עַד־בִּהַמָה עַד־לֵמַשׁ וִעַד־עָוֹף וַלְמַח את־כַל־הַיִקוּם
- All existence on earth was blotted out—humans, cattle, creeping things, and birds of the sky; they were blotted out from the earth. Only Noah was left, and those with him in the ark.
- וַיִגבַרוּ הַמַיִם עַל־הָאָרֵץ חַמשַים ומאַת יום:
- And when the waters had swelled on the earth one hundred and fifty days,

8

- אַשֵר אִתוּ בַּתַבָּה וַיַּעַבֵּר אֵלהִים רוֹחַ על־הָאָרֵץ וַיָּשְׁכוּ הַמַיִם: וַיַּזָכַר אַלהִים אָת־נֹחַ וָאַת כַל־הַחַיָּה וָאַת־כַּל־הַבַּהַמַה
- God remembered Noah and all the beasts and all the cattle that were with him in the ark, and God caused a wind to blow across the earth, and the waters subsided.
- וַיִּסְכַרוֹ מַעִינָת תַהוֹם וַאֲרָבַת הַשָּׁמִים וַיִּכְלָא הַגָּשֵׁם מוְ־הַשָּׁמִים:
- 2 The fountains of the deep and the floodgates of the sky were stopped up, and the rain from the sky was held back;
- הָאָרֵץ הָלָוֹךְ נָשָוֹב וַיַּחִסְרָוּ הַמַּיִם מִקְצֵּה חֲמִשִּים וּמִאָת יִוֹם: וַיַשבו המים מעל
- the waters then receded steadily from the earth. 3 At the end of one hundred and fifty days the waters diminished,
- בחבש השביעי בשבעה עשר יום לחבש על הכי אַררט: וַתַנַח הַתַּבַה
- so that in the seventh month, on the seventeenth day of the month, the ark came to rest on the mountains of Ararat.
- עד הַחָבש הַעשִירַי בַּעשִירִי בִּאַחָד לַחֹבש נַראוּ רָאשֵי הַהָּרִים: והַמַּיִם הִיוֹ הַלָּוֹךְ וִחְסוֹר
- The waters went on diminishing until the tenth month; in the tenth month, on the first of the month, the tops of the mountains became visible.

- וַיִּהִּי מִקָץ אַרַבָּעִים יָוֹם וַיִּפַתָּח נֹחַ אֵת־חַלְּוֹן הַתַּבָה אֲשֵׂר עְשָׂה:
  - At the end of forty days, Noah opened the window of the ark that he had made
  - אַת־הָערָב וַיֵּצָא יָצוֹא וָשׁוֹב עָד־יִבְשַׁת הַמַּיִם מֵעַל הַאַרֵץ:
- and sent out the raven; it went to and fro until the waters had dried up from the earth.
- וִישַלְח אַת־הַיונָה מֵאתָו לראות הַקלו הַמַיִם מַעל פּנֵי האַדַמַה:
- Then he sent out the dove to see whether the waters had decreased from the surface of the ground.
- ַכָל־הָאָרֶץ וַיִּשְלָח יָדוֹ וַיִּקְחֶה וַיָּבָא אתָה אֵלִיו אֶל־הַתַבְה: הַיוֹנָה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלָה וַתְּשָׁב אֵלִיוֹ אֶל־הַתֵּבָה כִי־מִים עַל־פּנֵי וַלִא־מַצַאַה
- But the dove could not find a resting place for its foot, and returned to him to the ark, for there was water over all the earth. So putting out his hand, he took it into the ark with him.
- He waited another seven days, and again sent וַיָּחֵל עוֹר שֹבַעָת יָמִים אַחַרָים וַיַּסַף שַלָּח אַת־הַיוֹנָה מן־הַתַבָּה: out the dove from the ark.
- וְהִנֶּה עֲלֵה־זְיִת טָרָף בְּפָיה וַיָּדַע נֹחַ כִּי־קָלוּ הַמַיִם מֵעְל הָאָרֶץ: וַתָבֹא אֵלִיו הַיוֹנָה לִעָת עֹרֵב
  - The dove came back to him toward evening, and there in its bill was a plucked-off olive leaf! Then Noah knew that the waters had decreased on the earth.
  - יָמִים אֲחַרִים וַיְשַלַּחֹ אֶת־הַיוֹנָה וְלְא־יָסְפָּה שוּב־אֵלָיו עוד: וַיִּיַחֵל עוד שבעת
- 12 He waited still another seven days and sent the dove forth; and it did not return to him any more.
- וַיָּסַר נֹתַ אַת־מַכְסָה הַתַּבָּה וַיַּרָא וִהנָה חַרִבִּוּ פַּנֶי הָאַדָּמָה: שָנָה בַראשון באַחָד לַחֹדֵש חַרבִוּ הַמַיִם מַעַל הַאַרֵץ וֹיָהִי בַאַחַת וְשַשׁ־מֵאוֹת
- 13 In the six hundred and first year, in the first month, on the first of the month, the waters began to dry from the earth; and when Noah removed the covering of the ark, he saw that the surface of the ground was drying.
- ובַחֹבֵשׁ הַשַּבִּיה וְעֲשֹׁרֵים יְוֹם לַחְדֵשׁ יָבְשָה הָאָרֵץ: 14 And in the second month, on the twenty-seventh day of the month, the earth was dry.

  - ביר אֱלהים אֱל־נְחַ לַאמר: 15 God spoke to Noah, saying,
  - 16 צא מן־הַתַבָה אַתָּה ואשתך ובניך ונשי־בניך אתְר:
    - "Come out of the ark, together with your wife, your sons, and your sons' wives.
- :דאָרֶץ וּפָרוּ וּרָבוּ עַל־הָאָרֵץ (אַתְר וִשְרַצִּוּ בָאָרֵץ וּפָרוּ וִרָבוּ עַל־הָאָרֵץ: מכָל־בַשָּׁר בַעור ובבהַמָה ובכָל־הָרֶמֵשׁ הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֵץ כַל־הַחַיָּה אֲשֶׂר־אִתְךָ
  - Bring out with you every living thing of all flesh that is with you: birds, animals, and everything that creeps on earth; and let them swarm on the earth and be fertile and increase on earth."
  - 18 ויצא־נח ובניו ואשתו ונשי־בניו אתו:
- So Noah came out, together with his sons, his wife, and his sons' wives.
- וכל־הַעוֹף כָל רוֹמֵשׁ עַל־הָאָרֵץ לִמְשֹׁפַחְתֵיהֵם יָצְאוּ מוְ־הַתְּבָה: כָּל־הַחַיָּה כָּל־הָרֵמֵשׂ
  - Every animal, every creeping thing, and every bird, everything that stirs on earth came out of the ark by families.
- 20 מכָל ו הַבָּהַמָה הַטָּהֹרָה ומכל הָעוף הַטָּהוֹר וַיָּעַל עלת בַּמִזְבַחַ: וַיַבן נַחַ מוַבַח לִיהוַה וַיִּקְּח
  - Then Noah built an altar to הוהי and, taking of every pure animal and of every pure bird, he offered burnt offerings on the altar.

- רע מַנְּעָרְיו וְלְּא־אֹסֶף עֶוֹד לְהַכְּוֹת אֶת־כְּלִּדֹחְי כְּאֲשֶׂר עְשִׂיתִי: לְקְלֵּל עְוֹד אֶת־הְאֲדָמָה בַּעֲבָוּר הְאָדָם כִּי יָצֶר לְב הְאָדָם וַיַּרַח יְהוֹה אֵת־רֵיח הַנִּיחֹת וַיֹּאמֵר יְהוֹה אֵל־לִבּוֹ לִא־אֹסֵף
  - 21 הוהי smelled the pleasing odor, and הוהי resolved: "Never again will I doom the earth because of humankind, since the devisings of the human mind are evil from youth; nor will I ever again destroy every living being, as I have done.
- 22 הָאֶרֶץ זֶֿרָע וְּקְצִּיר וְקֹר נִחֹם וְקִיִץ נִחְׂרֶף וְיְוֹם נִלְיְלָה לְּא יִשוְּבְּתוּ: עד כַּל־יִמֵי
  - 22 So long as the earth endures,Seedtime and harvest,Cold and heat,Summer and winter,Day and nightShall not cease."

9

- אֶת־נְקִ וְאֶת־בָּנְיוֹ וַיִּאמֶר לָהֶם פְּרְוּ וּרְבְוּ וּמַלְאָוּ אֶת־הָאָרֶץ: וַיַבַרָךָ אֵלהִים
- 1 God blessed Noah and his sons, and said to them, "Be fertile and increase, and fill the earth.
- הַשְּׁמְיִם בְּכִלֹּ אֲשֶּׁר תִּרְמְשׁ הָאֲדָמָה וְבְּכָל־דְּגֶי הַיָּם בְּיֶדְכֶם נִתְנוּ: ומוראַכָם וְחִתְּכֶם יְהִיֶּה עָל כָּל־חַיַּת הָאָרֶץ וְעָל כָּל־עַוֹף
- 2 The fear and the dread of you shall be upon all the beasts of the earth and upon all the birds of the sky—everything with which the earth is astir—and upon all the fish of the sea; they are given into your hand.
- אֲשֶׂר הוּא־חַׂי לָכָם יִהְיֶה לְאָכְלֶה כְּיֶרֶק עֵּשֶׁב נָתְתִּי לָכֶם אֶת־כְּל: כַּל־רַמֵשׁ
- 3 Every creature that lives shall be yours to eat; as with the green grasses, I give you all these.
- 4 אַרְ־בַשַּׁר בַנַפַּשוּ דַמוּ לְא תאכלו:
  - 4 You must not, however, eat flesh with its life-blood in it.
- אֶדְרְשְׂנוּ וּמִיֶּד הָאָדָם מִיַּדׁ אַישׁ אָחֹיו אֶדְרְשׁ אֶת־נָפֶשׁ הָאָדְם: וִאָךְ אֵת־דִּמַכֶם לִנִפְשׁתֵיכֵם אֵדִרשׁ מִיָּד כָּל־חַיָּה
- 5 But for your own life-blood I will require a reckoning: I will require it of every beast; of humankind, too, will I require a reckoning for human life, of everyone for each other!
- דָם הָאָדָם בָאָדָם דָמַוֹ יִשַּׂפֶּךְ כִּי בְצֶלֶם אֱלֹהֹים עָשָׂה אֶת־הָאָדְם: שֹפֵּרָ
- 6 Whoever sheds human blood,By human [hands] shall that one's blood be shed;For in the image of GodWas humankind made.
- וְאַתֶּם פְּרַוּ וּרְבֵּוּ שֹׁרְצִוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ־בָה:
- 7 Be fertile, then, and increase; abound on the earth and increase on it."
- וַיָאמַר אַלהִים אַל־נֹחַ וָאֵל־בַנִיו אַתוּ לֵאמַר:
- 8 And God said to Noah and to his sons with him,
- :וַאַנִّי הַנָנִי מֵקִים אַת־בַּרִיתִי אִתְּכָם וַאֲת־זַרִעַכֶם אַחַרֵיכֶם:
- 9 "I now establish My covenant with you and your offspring to come,
- וְּבְכָל־חַיָּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכֹּל יצְאָי הַתַּבָּה לְכְל חַיָּת הָאָרֶץ: וִאָּת כַּל־נַפָּש הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְכַם בַּעוֹף בַּבַהְמֵה
- 10 and with every living thing that is with you—birds, cattle, and every wild beast as well—all that have come out of the ark, every living thing on earth.
- בָּל־בָשָּׂר עוֹד מִמֵּי הַמַבְּוּל וְלְא־יִהְיֶה עְוֹד מַבִּוּל לְשַׁחָת הָאְרֶץ: וַהַקְמֹתֵי אַת־בַּרִיתִי אָתִבֶּם וַלֹא־יָבָרַת
- 11 I will maintain My covenant with you: never again shall all flesh be cut off by the waters of a flood, and never again shall there be a flood to destroy the earth."
- ַנֹתַן בֵּינִי וּבְינֵיכֶם וּבְין כָּל־יָנֶפֶשׁ חַיָּה אֲשָׂר אִתְּכֶם לְדֹרְת עוֹלְם: וַיָּאמֵר אֵלֹהִים זָאת אות־הַבִּרִית אֲשַׂר־אַנֵי
- 12 God further said, "This is the sign that I set for the covenant between Me and you, and every living creature with you, for all ages to come.

- וּבִין הַאָרֵץ: אַת־קשוֹת, בִּעָנוּן והַיִּתָה לִאָוֹת בַּלִית בַּינִי וּבֵין הַאָרֵץ: 13 I have set My bow in the clouds, and it shall serve as a sign of the covenant between Me and the earth. וַנְרָאַתָּה הַקְּשֵּׁת בַּעָנָן: עַנָן עַל־הַאָרֵץ וַנְרָאַתָּה הַקְשַּׁת בַּעָנָן: 14 When I bring clouds over the earth, and the bow appears in the clouds, 15 חַיָה בִּכָל־בַשַּׁר וִלְא־יִהְיֵה עוֹד הַמַּיִם לִמַבּוּל לְשַׁחֵת כָּל־בַּשַּׂר: I will remember My covenant between Me and וזכרתי את־בריתי אשר ביני וביניכם ובין כל־נפש you and every living creature among all flesh, so that the waters shall never again become a flood to destroy all flesh. עולָם בַּין אֵלהִים וּבֵין כָל־נָפֵשׁ חַיָּה בִּכָל־בַשִּׁר אֲשֵׂר עַל־הָאָרֵץ: When the bow is in the clouds, I will see it and והיתה הקשת בענן וראיתיה לזכר ברית remember the everlasting covenant between God and all living creatures, all flesh that is on earth. - 17 אות־הַבַּרִיתֹ אֲשֵׂר הַקּמֹתִי בֵּינִי וּבַין כָּל־בַּשַׂר אֲשֵׂר עַל־הָאָרֵץ: That," God said to Noah, "shall be the sign of the covenant that I have established between Me וַיִאמר אֵלהים אַל־נַח זָאת and all flesh that is on earth." 18 בנִי־נֹחַ הַיִּצִאִים מִן־הַתַּבָּה שֵׁם וִחָם וָיָפֵת וֹחָם הוּא אֲבֵי כַנַעַן: The sons of Noah who came out of the ark were Shem, Ham, and Japheth—Ham being the father וַיהיָוּ of Canaan. שלשה אלה בניינת ומאלה נפצה כל-הארץ: These three were the sons of Noah, and from these the whole world branched out. Noah, the tiller of the soil,*the tiller of the soil Or וַיָּחֵל נָחַ אִישׁ הָאַדָמָה וַיִּטָע כָרֵם: 20 "a man of the soil." was the first to plant a vineyard. וַיַשת מן־הַיַּין וַיִשכר וַיִּתגַל בתוך אַהַלה: 21 He drank of the wine and became drunk, and he uncovered himself within his tent. Ham, the father of Canaan, saw his father's וַיַּרָא חָם אֵבֶי כִנַען אָת עֵרְוָת אָבַיו וַיַּגֶּד לְשֹׁנֵי־אָחָיו בַּחוּץ: nakedness and told his two brothers outside. אָת עַרוָת אַבִיהָם ופּנֵיהָם אַחְרַנִּית ועַרוָת אַבִיהָם לְא רָאוּ: But Shem and Japheth took a cloth, placed it את־השמלה וישימו על־שכם שניהם וילכו אחרנית ויכסו against both their backs and, walking backward, וַיִּקָח שַּׁם וַיֵּפֵת they covered their father's nakedness; their faces were turned the other way, so that they did not see their father's nakedness. When Noah woke up from his wine and learned וַיִיקץ נַחַ מיֵינָו וַיַּדע אָת אַשר־עשה לו בנו הַקטן: 24 what his youngest son had done to him, he said, "Cursed be Canaan; The lowest of ַויָאמֶר אָרַוּר כְנָעַן עָבֶד עֲבָדִים יְהְיֶה לְאֶחִיו: slavesShall he be to his brothers."
  - 27 May God enlarge*enlarge Heb. yapht, play on Heb. yepheth "Japheth," Japheth,And let him dwell in the tents of Shem;And let Canaan be a slave to them."

And he said, "Blessed be הוהי, The God of

Shem;Let Canaan be a slave to them.

בה: עוַרָה וַחֲמִשִּים שׁנָה: 28 Noah lived after the Flood 350 years.

26 ולאמר בַּרְוּךְ יָהוָה אֱלְהֵי שָם וִיהֵי כנַען עָבֵד לָמו:

וַיִהִיוֹ*)בספרי ספרד ואשכנז

ביִקֹת: שַׁנָה וַחֲמְשִׁים שׁנָה וַחֲמְשִׁים שׁנָה וַיָּמְת: 29 And all the days of Noah came to 950 years; then he died.

10

- תולדת בני־נת שם תם ויָפַת וַיִּוּלִדוּ לָהֶם בַנִים אַחַר הַמַבְּוּל: 1 These are the lines of Shem, Ham, and Japheth, the sons of Noah: sons were born to them after the Flood. בַנֵי לַפַת נָמֵר וּמָגוֹג וּמַדִי וִיָון ותְבַל וּמַשֵׁךְ ותירָס: 2 The descendants of Japheth: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshech, and Tiras. The descendants of Gomer: Ashkenaz, Riphath, ובני גַמר אַשכנו וריפת ותגרמה: and Togarmah. וֹבַנֶי יָוָן אֱלִּישָה וִתַרִשַּישׁ כִּתִים וִדֹדָנִים: The descendants of Javan: Elishah and Tarshish, the Kittim and the Dodanim.*Dodanim Septuagint and 1 Chron. 1.7 "Rodanim." נפרדו איַי הגוים בארצתם איש ללשנו למשפחתם בגויהם: From these the maritime nations branched out. מאלה [These are the descendants of Japheth]*[These are the descendants of Japheth] Cf. vv. 20 and 31.
  - ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען:
- The descendants of Ham: Cush, Mizraim, Put, and Canaan.

clans and their nations.

by their lands—each with its language—their

- סָבָא וַחַוִילָה וִסַבַתָּה וִרַעְמָה וִסַבַתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שִּבָא וּדְדָן:
- The descendants of Cush: Seba, Havilah, Sabtah, Raamah, and Sabteca. The descendants of Raamah: Sheba and Dedan.
- וכוש ילד את נמרד הוא החל להיות גבר בארץ:
- Cush also begot Nimrod, who was the first mighty figure on earth.
- גבר־צַיִד לפני יהוָה על־כַּן יָאָמַר כּנִמְרֵד גַבְּוֹר צַיִד לפני יהוָה: הָוּא־הָיָה
- He was a mighty hunter by the grace of הוהי; hence the saying, "Like Nimrod a mighty hunter by the grace of הוהי."
- . ותהי ראשית ממלכתוֹ בַּבַּל וַאַרָד וַסְלְנָה בַּאַרֵץ שנער: 10 The mainstays of his kingdom were Babylon, Erech, Accad, and Calneh*and Calneh Heb. we-khalneh, better vocalized we-khullanah "all of them being." in the land of Shinar.
- הַהוא יָצָא אַשַור וַיִּבַן אַת־נִינוֹה ואַת־רחבת עיר ואַת־כַלַח: מן־הָאָרֶץ
- From that land Asshur went forth and built Nineveh, Rehoboth-ir, Calah,
- :ואַת־לֵכן בַּין נִינוָה וּבַין כָּלַח הְוּא הָעִיר הַגִּדלָה and Resen between Nineveh and Calah, that is the great city.
- ומצלים ילד את־לוּדִים ואַת־ענמים ואַת־להבים ואַת־נפתחים: And Mizraim begot the Ludim, the Anamim, the Lehabim, the Naphtuhim,
  - ואָת־כפתרים: אַ משם פּלְשׁתִים ואָת־כפתרים: 14 the Pathrusim, the Casluhim, and the ואת־פתרסים
    - Caphtorim,*Caphtorim I.e., the Cretans; moved up for the sake of clarity; cf. Amos 9.7. whence the Philistines came forth.

- בכרו ואַת־חֶת: 15 Canaan begot Sidon, his first-born, and Heth;
- 16 and the Jebusites, the Amorites, the Girgashites,
  - יוָאַת־הַסִינִי: אַת־הַסִינִי: 17 the Hivites, the Arkites, the Sinites,
- ין הְקּנְעָנְי: אַחְר נָפֿצוּ מִשְׂפְּחְוֹת הְכְּנַעֲנְי: the Arvadites, the Zemarites, and the אָת־הָאַרְנָדְי וְאֶת־הָאַרְנָדְיִ Hamathites. Afterward the clans of the Canaanites spread out.
- 219 (The [original] Canaanite territory extended from Sidon as far as Gerar, near Gaza, and as far as Sodom, Gomorrah, Admah, and Zeboiim, near Lasha.)
  - :אַלֶּה בְנֵי־חָם לְמִשְׂפְחֹתָם לִּלְשְׂנֹתְם בְּאַרְצֹתְם בְּגוֹיֵהְם These are the descendants of Ham, according to their clans and languages, by their lands and nations.
  - :ילְשֶׂם יֻלְּד גַּם־הֻוֹּא אֲבִי כָּל־בְּנֵי־עֻּׂבֶר אֲחִי יֶפֶּת הַגָּדְוֹל Sons were also born to Shem, ancestor of all the descendants of Eber and older brother of Japheth.
    - :בְּנֶי שֶׂם עִילְם וְאַשְׂוּר וְאַרְפַּכְשִׂד וְלְּוּד וְאָרְפַּכְשִׂד וְלְּוּד וְאָרְפַּכְשִׂד וְלְּוּד וְאָרְפַּב
      - :וֹבְנֶי אֲרֶם עִוּץ וְחְוּל וְגָתֶר וִמְשׁ: 23 The descendants of Aram: Uz, Hul, Gether, and Mash.
    - :יְלָד אֶת־עֶבֶּה וְשֶׁלַח וְשֶׁלַח וְשֶׁלַח יְלָּד אֶת־עֶבֶּר יִלְּד אֶת־עֶבֶּר Arpachshad begot Shelah, and Shelah begot Eber.
- 25 Two sons were born to Eber: the name of the בְּנִים שְּׁם הְאֶחֶוֹ פַּלֶג כִי בְיִמִיוֹ נִפְלְגַה הָאִּרֶץ וְשָׁם אָחְיו יִקְטְן: וּלְעֶבֶר יֻלָּד שִׁנֵי י Two sons were born to Eber: the name of the first was Peleg, for in his days the earth was divided;*divided Heb. niphlegah, play on "Peleg." and the name of his brother was Joktan.
  - :וְיָקטָן יָלַד אֶת־אַלְמוֹדָר וְאֶת־חֲצַרְמָוֶת וְאֶת־יִרָח: 26 Joktan begot Almodad, Sheleph, Hazarmaveth, Jerah,
    - יאַת־הַלָּה: אַת־הַלָּה ואַת־אוֹזָל ואַת־דּקלָה: 27 Hadoram, Uzal, Diklah,
    - יאת־שבא: אַת־שבא: 28 Obal, Abimael, Sheba,
    - :וְאֶת־אוֹפָר וְאֶת־חֲוִילָה וְאֶת־יוֹבֶב כָּל־אֻלֶּה בְּנֶי יִקְטָן Ophir, Havilah, and Jobab; all these were the descendants of Joktan.
      - :פְּרָה הְר הַקְּדֶם מִמֵשְׁא בֹּאֲכָה סְפְּרָה הְר הַקְּדֶם מֹשׁא בֹאֲכָה סְפָּרָה הְר הַקְּדֶם מֹשׁא בֹאֲכָה סְפָּרָה הְר הַקְּדֶם מֹשׁא בֹאֲכָה סְפָּרָה הְר הַקְּדֶם מֹשֹׁא בֹאֲכָה סְפָּרָה הְר הַקְּדֶם מִיּבְּשׁׁא בֹּאֲכָה סְפְּרָה הְר הַקְּדֶם מִיּבְּשָׁא בֹּאֲכָה סְפְּרָה הְר הַקְּדֶם מִיִּשְׁא בֹּאֲכָה סְפָּרָה הְר הַקְּדֶם מִיִּבְּשׁׁא בֹּאֲכָה סְפְּרָה הְר הַקְּדֶם מִיּבְּיִם מִיִּבְּיִם מִיִּבְּיִם מִיבְּיִם מִיִּבְּיִם מִּיִּבְּיִם מִיּבְּיִם מִּבְּיִם מִיִּבְּים מִיבְּיִבְּה הְר הַּקְּדֶם מִיבְּים מִיבְּיִם מִיבְּיִם מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִבְּיִבְּה הְר הַּקְּרָה הְר הַּקְּרָה הְר הַּבְּּרָה הְר הַּבְּים מִיבְּים מִּיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִּבְּים מִיבְּים מִּיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִּיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְים מִיבְּים מִּיבְּים מִיבְּים מִּיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִּיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּיבָּים מִיבְּים מִיבְּים מִּיבְּים מִיבְּים מִּיבְּים מִּים מִיבְּים מִיבְּיבְּים מִיבְּים מִיבְּיבּים מִיבְּיבְּים מִיבְּיבְּים מִיבְּיבְּים מִיבְּיבְּים מִיבְּים מִיבְיבָּים מִּיבְּיבְּים מִיבְּיבְּים מִיבְּיבְים מִיבְּיבְּים מִיבְיבָּים מִיבְּיבְּים מִיבְּיבְּים מִיבְּיבְים מִיבְּיבְּים מִיבְּים מְיבְּיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּיבְּים מִּיבְּים
    - 31 These are the descendants of Shem according to their clans and languages, by their lands, according to their nations.
  - :לתוֹלְדֹתְם בְּגוֹיֵהְם וּמֵאֵלֶה נִפְרְדִּוּ הַגּוֹיֶם בִּאָרֶץ אַחְר הַמַבְּוּל:
    אָלֶּה מִשְׂפְּחְת בְּנֵי־נָתִ
    אַחָר הַמַבְּוּל, הַמַּבְּוּל, בְּנִי־נָתְ
    according to their origins, by their nations; and from these the nations branched out over the earth after the Flood.

וַיִהֵי כָל־הָאָרֵץ שַׂפָה אֲחַת וּדִבָּרִים אֲחָדִים:

Everyone on earth had the same language and the same words.

ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנער וישבו שם:

And as they migrated from the east, they came upon a valley in the land of Shinar and settled there.

לִשַּׁרֵפָּה וַתִּהִי לָהָם הַלִּבֵנָה לִאָבון והָחַמַּר הָיָה לָהָם לַחִמֵּר: וַיאמרו אַיש אַל־רֵעָהוּ הַבַה נַלְבַנָה לְבַנִים וַנַשרפַה

3 They said to one another, "Come, let us make bricks and burn them hard."—Brick served them as stone, and bitumen served them as mortar.—

ּוְרֹאשַוֹ בַשָּׁלַיִם וְנַעֲשֶה־לָנוּ שָם פֶּן־נָפָוּץ עַל־פְּנֶי כָל־הָאָרֶץ: וַיאמרו הַבַה | נבנה־לַנוּ עִיר ומגדַל

And they said, "Come, let us build us a city, and a tower with its top in the sky, to make a name for ourselves; else we shall be scattered all over the world."

וַיַּרֶד יָהוֹה לַרָאָת אַת־הַעִיר וְאַת־הַמגדַל אֲשֵׁר בַּנוּ בַּנֵי הַאַדָם:

came down to look at the city and tower that humanity had built,

ווָה הַחַלָּם לַעֲשָׁוֹת וִעַתָּה לֹא־יִבָּצֶר מֵהֵם כֵּל אֲשֵׂר יָזִמוּ לַעֲשׁוֹת: וַיאמר יהוָה הוָ עם אחר ושפה אחת לכלם

and הוהי said, "If, as one people with one language for all, this is how they have begun to act, then nothing that they may propose to do will be out of their reach.

נַרְדָה וַנָבַלָּה שָׁם שִׁפָּתָם אֲשֵׂר לְא יִשִּׁמִעוֹ אִישׁ שִׁפַּת רֵעָהוּ: הָבָה

Let us, then, go down and confound their speech there, so that they shall not understand one another's speech."

וַיַּפַץ יהוָה אתם משם על־פּנֵי כַל־הַאָרֵץ וַיַּחְדַּלְוּ לְבַנָת הַעִיר:

Thus הוהי scattered them from there over the face of the whole earth; and they stopped building the city.

יָהוָה שפָת כָל־הָאָרֵץ וּמשָם הֵפִיצָם יְהוָה עַל־פִנֵי כָל־הָאָרֵץ: על־כֿו קרא שמה בבל כי־שם בלל That is why it was called Babel,*Babel I.e., "Babylon." because there הוהי confounded*confounded Heb. balal "confound," play on "Babel." the speech of the whole earth; and from there הוהי scattered them over the face of the whole earth.

10 שם בן־מאת שנה ויולד את־ארפכשד שנתים אחר המבול: אַלָה תולדת שם

This is the line of Shem. Shem was 100 years old when he begot Arpachshad, two years after the Flood.

11 אַת־אַרפַּכשָד חַמָשׁ מֵאוֹת שַנָה וַיִּוֹלֵד בַנִים וּבָנְוֹת: וַיִחִי־שֵׂם אַחֲרֵיּ הוֹלִידְוֹ

After the birth of*After the birth of Lit. "After he begot," and so through v. 25. Arpachshad, Shem lived 500 years and begot sons and daughters.

בארשלח: When Arpachshad had lived 35 years, he begot אַרישלח: Shelah.

וַיְחָי אַרְפַּכְעוַד אָחֲרֵי הוֹלִידִו אֵת־עוֹלַח

בנים ובנות: After the birth of Shelah, Arpachshad lived 403 שליש שנים ואַרבע מַאוֹת שנָה ויָוּלֶד בַּנִים וּבַנוֹת: years and begot sons and daughters.

יושֵלָח חִי שִּלְשֵׁים שָנָה וַיִּוֹלֵד אַת־עָבֵר: When Shelah had lived 30 years, he begot Eber.

עלש שנים ואַרבע מאות שנה ויולד בנים ובנות: וַיִחִי־שַׂלַח אַחַרֵי הולידו אַת־עבר

15 After the birth of Eber, Shelah lived 403 years and begot sons and daughters.

עבר אָרבע ושלשים שנה וַיולָד אַת־פּלְג: 16 When Eber had lived 34 years, he begot Peleg.

- בּנְיִם וּבְנְוֹת שַׁנָה וְיִוֹלֶד בִּנְים וּבְנְוֹת Mafter the birth of Peleg, Eber lived 430 years and begot sons and daughters.
  - 18 When Peleg had lived 30 years, he begot Reu.
- בּנְים וּבְנְים וּבְנְים וּבְנְים וּבְנְים וּבְנְים וּבְנְים וּבְנְים וּבְנְים וּבְנְוֹת:
  אַת־רְעוֹּ תְשֵׁע שַׂנְים וּמָאתיִם שַּׁנְה וַיִּוֹלֶּד בְּנִים וּבְנְוֹת:
  אַתְרֵי הוֹלִידְוֹ begot sons and daughters.
  - 20 When Reu had lived 32 years, he begot Serug.
- בּנְים וּבְנְים וּבְנְוֹת:
  בין אַחֲבֵי הוֹלִידִוֹ html בְיִר הוֹלִידִוֹ begot sons and daughters.
  - בין שַרְוּג שַלְשִׁים שַנָּה וַיְוֹלֵד אֵת־נְחוֹר: 22 When Serug had lived 30 years, he begot Nahor.
- בּנְים וּבְנְים וּבְנִים וּבְנְים וּבְנִים וּבְּנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְּנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְּנִים וּבְּנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְּנִים וּבְּנִים וּבְּנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְנִים וּבְּנִים וּבְנִים וּבְּנִים וּבְּנִים וּבְּנִים וּבְּנִים וּבְּנִים וּבְּנִים וּבְּנִים וּבְּנִים וּבְּנִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִּים וּבְּיִים וּיִים בְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּיִּיְיִים וּבְּיִים וּבְיים וּבְּיִים וּבְּיִי
  - יבוי אַת־תְרַח: 24 When Nahor had lived 29 years, he begot Terah.
  - 25 After the birth of Terah, Nahor lived 119 years מְשְׁעִישְׁרֶה שִׁנָה וֹיְוֹלֶד בְּנִים וּבְנְוֹת: After the birth of Terah, Nahor lived 119 years מַיְחֵי נָחוֹר אַחֲבֵי הוֹלִידָו אַת־תְּבַח and begot sons and daughters.
- :וְיְחִירתָרָח שִּבְעִים שָנָה וַיּוֹלֶדׁ אֶת־אַבְרָּם אֶת־נָחְוֹר וְאֶת־הָרָן When Terah had lived 70 years, he begot Abram, Nahor, and Haran.
- יני: אֶת־אָבְלְם אֶת־נְחְוֹר וְאֶת־הָרֶן וְהָּרָן הוֹלְיד אֶת־לְוֹט: 27 Now this is the line of Terah: Terah begot Abram, Nahor, and Haran; and Haran begot Lot.
  - : וַיָּמָת הָרֶן עַל־פְּנֶי תָּרַח אָבֵיו בְאָרֶץ מוֹלַדְתְוֹ בְאָוּר כַשְׂהְים: 28 Haran died in the lifetime of his father Terah, in his native land, Ur of the Chaldeans.
  - בי יְסְכָה וְאֲבִי יִסְכָה Abram and Nahor took wives for themselves, the מַלְכָּה בַּת־הָרָן אֲבִי־מִלְכָּה וְאֲבִי יִסְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה וַנְשְׁים שָׁם אֲשֶׁת־אַבְרָם וְנָחְוֹר לָהֶם נָשִׁים שָׁם אֲשֶׁת־אַבְרָם המme of Abram's wife being Sarai and that of Nahor's wife Milcah, the daughter of Haran, the father of Milcah and Iscah.
    - יַלָּה וְלָד: אֵין לָה וְלָד: 30 Now Sarai was barren, she had no child.
    - מאַוּר כַּשְׂהִים לְּלֶכֶת אַרְצָה כְּלֵען וַיָּבְאוּ עְד־חָרְן וְיָשְׁבוּ שְׁם: מְאוּר כַּשְׂהִים לְלֶכֶת אַרְצָה כְּלַען וַיִּבְאוּ עְד־חָרְן וְיָשְׁבוּ שְׁם: בּן־הָרָן בְּן־בְּלוֹ וְאַת שָׁרִי כַּלְתוֹ אֶשֶׁת אַבְרָם בְּגֵוֹ וַיִּצְאוּ אִתְם נִילְּח תֶּרָח אֶת־אַבְרָם בְּלוֹ וְאֶת־לְוֹט נִילְח תֶּרָח בְּלוֹ וְאֶת־לְוֹט נִילְח תֶּרָח בְּלוֹ וְאֶת־לְוֹט נִילְח תֶּרָח בְּלוֹ וְאֶת־לְוֹט נִילְח תְּרָח בְּלוֹ וְאֶת־לְוֹט נִילְח תְּרָח בְּלוֹ וְאֶת־לְוֹט נילְח תְּרָח בְּלוֹ וְאֶת לִּרָח בְּלֵוֹ וְיִבְאוּ עִד־חָרָן וְיָבְאוּ עִדְּחָם בְּגָוֹ וַיָּצְאוּ אִתְם בּנְוֹ וַיָּבְאוּ אַתְּם בְּנוֹ וַיִּבְאוֹ אִתְם בּלְוֹ וְאֶת לִּרָם בְּנֵוֹ וְיִבְּאוֹ אַתְּם בְּנֵוֹ וַיָּבְאוּ אַתְם בּלְוֹ וְאֶת לִּוֹט נילְח תְּרָם בְּלֵוֹ וְאָת בּיִבְּאוּ עִדְּיח, בְּיִלְם בְּנֵוֹ וְיָבְאוּ מִיּבְים בְּלֵוֹ וְאֶת לִּים בְּנִוֹים בְּלֵוֹ וְאֶת בּיִבְּאוֹ וּלְעוֹם בְּאוֹ וּיִבְּאוֹ עִדְיחִן וְיִבְּאוּ עִבְּיח בְּלֵוֹ וְאֶת בְּלְוֹם בְּבָּוֹ בִיבְּאוּ עִרִיהְןן וְיִבְּאוּ עִבְּיח בְּנִיבְיאוּ עִרִיה, וְיִבְּיאוּ עִּבְּיִם בְּנִילוּ וְיִבְּיאוּ עִּבְייבוּ בְּלוֹי וְיִבְּאוּ עִרִיה, וְיִבְּיְם בְּנוֹ וְיִבְּיאוּ עִיבוּם בְּנוֹ וְיִבְּיִם בְּנוֹי וְיִבְּיאוּ עִיבְיאוּ עִיבְיאוּ עִיבוּים עְּבוּים בְּיִוּ וַיְיבְּאוּ עִיבְים בְּנוֹ וַיְשְׁבוּים עְם בּיִוּ וַיָּשְבוּים עִים בּיִוּים עָּבוּים עִים בּיִוּ וַיְעִיבְּיוֹ עִיבְּיאוּ עִיבְּיאוּ עִרִים, בְּעוֹים עִיבְּיוּ עְבִים בְּיִיבְּיּים עְּבִים בְּנִילְ וַיְיבְּיִים בְּיִים וְיִיבְּים עְּבִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּילְוּים עְּבִים בְּיוֹי וַיְיבְּים בְּיוֹים עְּיבִים בְּיוּים עְּיִבְּיוּ בְּיבְּיוֹ וְיִיבְיּים עְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוּים עוֹים בְּיִים וּיִים בְּילוּים עוֹים בְּיוּים עִיבְּיוּוּ עִיבְּיוֹם בְּיוֹים עִים בְּיוֹים עִים בְּילוּים בְּיוֹים עוֹים בְּיוֹים עִים בּילוּים בְּיוֹים עִים בּילוּים בְּיִים בְּיוֹים עוֹים בּילוּיוּים עִיבִים בְּיוֹים עִיבְיוֹים עִים בּילוֹים עוֹים בּילוּיוּים עּיִים בּילוּים בּיוֹים בּ
  - :וְיִמְת הָרָח בְּחְרָן שַׁנְים וּמָאתְיִם שַּׁנְה וַיְמָת הָרַח בְּחְרָן 32 The days of Terah came to 205 years; and Terah died in Haran.